

kursní soud neuznává. Strana žalovaná vznesla námitku věcné nepříslušnosti soudu, správně námitku nepřipustnosti pořadu práva, a snažila se ji odůvodniti poukazem na ustanovení Šu 25 stanov žalujícího spolku. Při tom přehlíží, že nejde zde o spor, vzniklý ve věcech spolkových mezi členy. V tomto případě jde o spor mezi žalujícím spolkem jako takovým a členem spolku. Žaloba, jež jest podkladem tohoto sporu, jest žalobou vlastnickou dle Šu 366 obč. zák. Předmětem tohoto sporu jsou věci žalujícího spolku (§ 286 obč. zák.), které byly svěřeny žalované jako předsedkyni spolku a které, ježto se své funkce vzdala, jest povinna spolku vrátiti. Věci vindikované nejsou vlastnictvím žalované jako člena spolku, nýbrž vlastnictvím žalujícího spolku jako osoby právnické. Činovník spolku nenabývá ku věcem spolkovým ani práva vlastnického ani držby, jsa pouhým detentorem věci osoby právnické, kteráž podle povahy své osobnosti sama práva tato fysicky vykonáváti může jen pomocí osob fysických. Soud jest povolán rozhodovati rozepře o účastenství v právech, které spolek svým členům propůjčuje, a rovněž i o rozepřích, v nichž spolek domáhá se na jednotlivých účastnících plnění závazků ze svazku spolkového. K rozhodování o vlastnické žalobě spolku proti komukoliv, byť i bývalému členu, je příslušným řádný soud.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Správně dovozuje rekursní soud, že jde tu o žalobu vlastnickou dle Šu 366 obč. zák., a že tedy uplatňován jest soukromoprávní nárok, o němž dle Šu 1 j. n. rozhodovati mají řádní soudové. Není zákonného předpisu, a to ani ve spolčovacím zákoně ze dne 15. listopadu 1867, čís. 134 ř. zák., že by takováto žaloba, v předpisech soukromého práva založená, kterou podává soukromý spolek a nikoliv veřejnoprávní korporace, patřila před úřady správní. O tom, jak si mají soudové počínati, je-li rozhodnutí sporu závislo na tom, zda tu jest či není jistý právní poměr, jenž má býti na jisto postaven ve správním řízení, již zahájeném, stanoví předpis Šu 190 c. ř. s. Ale řešení takovéto předurčující otázky nemá ničeho společného s otázkou přípustnosti pořadu práva ohledně nároku, před řádné soudy příslušného.

Čís. 3544.

Exekuci nelze dle Šu 39 čís. 8 ex. ř. zastaviti, přesahuje-li výtěžek náklady na exekuci, byť nedostačoval k tomu, by z něho byly uhrazeny náklady exekuční po zapravení práv přednostních a zástavních vymáhajícímu věřiteli předcházejících.

(Rozh. ze dne 27. února 1924, R I 114/24.)

Dlužník domáhal se zastavení exekuce dle Šu 39 čís. 8 ex. ř., tvrdě, že dům, na nějž byla vedena vnucená dražba, má cenu nejvýše 30.000

Kč, jest zatížen 36.000 Kč a že tudíž se pro případ prodeje nedá očekávat, že by provedení exekuce vydalo výtěžek, převyšující náklady exekuce. Soud první stolice návrh na zastavení exekuce (spojený s návrhem na odklad exekuce) zamítl. Důvody: Jest sice úmyslem zákona, by byla zastavena exekuce, jejíž provedení nevydalo by většího výtěžku, nežli činí náklad na ni, a nepřineslo by dlužníku zmírnění jeho závazků. Poskytne-li však výkon exekuce výtěžek převyšující náklady, nelze ani z doslovu ani ze smyslu ustanovení Šu 39 čís. 8 ex. ř. vyvoditi, že by tento přebytek měl připadnouti právě vymáhajícímu věřiteli. V Šu 39 čís. 8 ex. ř. mluví se zcela všeobecně o »výtěžku, převyšujícím náklady«, aniž by tam bylo vysloveno, zda přebytek připadne vymáhajícímu věřiteli, či jinému pořadím předcházejícímu věřiteli. V tomto případě jest jisto, že výtěžek dražby převyší daleko náklady, takže část věřitelů, třebaž nikoliv právě vymáhající věřitel, dojde uspokojení, čímž závazky dlužníka se zmenší. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by nehledě k použitému zamítacímu důvodu znovu rozhodl o návrhu na zastavení exekuce. Důvody: Napadené usnesení zastává názor, dříve namnoze sdílený a také v Neumannově komentáři k exekučnímu řádu obsažený. Novější judikatura se však od tohoto názoru odchýlila a jest na stanovisku, že dle Šu 39 čís. 8 ex. ř. jest zapraviti exekuci na nemovitosti i tehdy, nevystačuje-li očekávaný výnos, by po uspokojení přednostních práv a hypotekárních pohledávek předcházejících vymáhajícímu věřiteli, byly hrazeny náklady exekuce. Rekursní soud přidává se k tomuto názoru a poukazuje na rozhodnutí ze dne 4. února 1914, čís. R I 102/14 (repertorium nálezů čís. 232) úř. sb. čís. 1538 a na plenární usnesení býv. nejvyššího soudu ze dne 13. února 1902, čís. 1683/1902, úř. sb. 592, jakož i na zcela přesvědčivá odůvodnění těchto rozhodnutí.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dovolací rekurs jest přípustným přes to, že usnesení první stolice bylo v druhé stolici zrušeno, aniž bylo stanoveno, že teprve, až by na bylo právní moci, předsevzat býti má výkon příkazu prvnímu soudu uděleného, jelikož mu nebylo nařízeno, aby nové rozhodnutí učinil vyslechna strany. Ve věci jest dovolací rekurs opodstatněn. Dle Šu 39 čís. 8 ex. ř. jest exekuci zastaviti a zároveň veškeré exekuční úkony až dosud vykonané zrušiti, když nelze očekávati, že by pokračování v exekuci nebo její provedení poskytlo výtěžek, který by přesahoval náklady na tuto exekuci. Slově »výtěžek, který by přesahoval náklady na exekuci« jest již dle doslovu zákona rozuměti tak, že zastaviti exekuci dle Šu 39 čís. 8 ex. ř. nelze, přesahuje-li očekávaný výtěžek ony náklady vůbec, byť nedostačil, aby z něho uhrazeny byly náklady exekuční po zapravení práv přednostních a zastavních, vymáhajícímu věřiteli předcházejících. Opačný názor, vyslovený rekursním soudem, není odůvodněn ani úmyslem

zákonodárce, ani dějinami zákona a nedal by se do konce v soulad uvést ani s některými ustanoveními exekučního řádu, jak správně připomíná dovolací rekurs. Ustanovením Šu 39 čís. 8 ex. ř. převzata byla do exekučního řádu ze dne 27. května 1896, čís. 79 ř. zák. zásada, vyslovená již v Šu 4 zákona ze dne 10. června 1887, čís. 74 ř. zák. ohledně mobilárních exekucí, že exekuce nemá býti bezúčelným poškozováním povinného, jinými slovy, že nemají vedeny býti exekuce, při kterých se nedá očekávat, že by se jimi docílilo zmenšení dluhu povinného a uspokojení věřitele, třeba jen částečného, tedy exekuce, při nichž dlužník by byl zbaven součástky svého majetku, věřitel však žádného uspokojení své pohledávky by nedošel. Nemají tedy vedeny býti exekuce, které nejsou způsobilé uspokojiti věřitele. Účelu tomu jest však vyhověno, jakmile výtěžek přesahuje náklady na exekuci, neboť v takovémto případě je tu přebytek, jehož sluší použití k uspokojení věřitelů a tím zmenšuje se poměrně dluh povinného, při čemž je lhostejno, kdo z věřitelů dojde krytí. Pokud se týče dějin zákona, znělo dotyčné ustanovení, odpovídající nynějšímu Šu 39 čís. 8 ex. ř. ve vládní předloze (§ 39 čís. 5): »nedá-li se očekávat, že pokračování v exekuci poskytne výtěžek, náklady této exekuce převyšující, jehož by se mohlo použití k uspokojení vymáhajícího věřitele, nebo jinaký výnos.« Slova »jehož by se mohlo použití k uspokojení vymáhajícího věřitele« byla stálým výborem z té příčiny vypuštěna, poněvadž měl pochybnosti o tom, že by se dle doslovu vládní předlohy mohla exekuce zastaviti již tehdy, kdyby po uhrazení nákladů na exekuci k uspokojení vymáhajícího věřitele ničeho nezbylo, kdežto se zajisté nedá pojmenovati bezúčelnou exekuce, jen když vůbec pro některého věřitele, třeba jiného, než jest věřitel vymáhající, něco zbude. Kdyby byl správným názor rekursního soudu, byla by také, jak shora připomenuto, některá ustanovení exekučního řádu zbytečná a do konce i nesrozumitelná. Dle Šu 184 čís. 8 ex. ř. lze opřít odpor proti příklepu zejména též o to, že nejvyšší podání nedostačuje, by i se svým příslušenstvím úplně zapravena byla pohledávka odporujícího věřitele zástavním právem zajištěná, která předchází vymáhajícího věřitele. Dle Šu 190 odstavec první ex. ř. může odpor tento vznést každý věřitel, jehož pohledávce zástavním právem zajištěné přísluší přednost před právem uspokojovacím nebo zástavním vymáhajícího věřitele, když na základě návrhu podle Šu 164 ex. ř. prozatímně určen byl stav břemen. Dle Šu 192 ex. ř. lze odpor tento zbaviti účinku tím, že nejvyšší nadatel nebo ten, jenž v dražebním stání jemu nejbližší učinil podání nejvyšší, ihned při stání prohlásí, že jest ochoten nabytí nemovitosti za podání nejvyšší a za částku, která ještě schází k úplnému krytí odporujícího věřitele. Konečně stanoví § 193 ex. ř., že, odepře-li se příklep pro odpor, tedy též pro odpor dle Šu 184 čís. 8 ex. ř., řízení dražební z moci úřední jest zrušiti, jakmile usnesení nabude moci práva. Kdyby pak dle Šu 39 čís. 8 ex. ř. bylo exekuci z moci úřední zastaviti a zrušiti veškeré exekuční úkony až dosud vykonané již tehdy, když očekávaný výtěžek by nedostačoval k úhradě nákladů na exekuci

po zapravení práv přednostních a práv zástavních předcházejících vymáhajícímu věřiteli, nebylo by lze seznati, čemu má sloužiti odpor pro nedostatek úhrady a jak by k němu a najmě ku případnému zrušení dražebního řízení podle Šu 193 ex. ř. mohlo vůbec dojíti, a byla by v důsledku toho také zbytečna ustanovení o prozatímním určení stavu břemen, které dle Šu 167 ex. ř. má býti jen základem pro posouzení, zda dopuštěn býti může odpor pro nedostatek úhrady nároků zástavním právem zajištěných. Již z toho jest patrné, že není udržitelným výklad, který dává Šu 39 čís. 8 ex. ř. rekursní soud, dovolávaje se plenárního usnesení nejvyššího soudu ve Vídni ze dne 13. února 1902 k číslu 1683 ex 1902 úřední sbírky čís. 592 a rozhodnutí téhož soudu ze dne 4. února 1914, č. j. R I 102/14 úř. sb. čís. 1538, rep. nálezů čís. 232. K tomu přistupuje, že doplnění, které nařídil rekursní soud, není v podstatě než prozatímné určení stavu břemen, které se dle Šu 164 ex. ř. děje jen na návrh věřitele, jehož pohledávka, zástavním právem zajištěná, má přednost před právem uspokojovacím nebo zástavním vymáhajícího věřitele, že použití úhradní zásady dle exekučního řádu je vůbec přípustno jen na návrh osob v Šu 190 ex. ř. uvedených a za podmínek tam stanovených a konečně, že dle Šu 39, odstavec druhý ex. ř. v úpravě článku VIII. bodu 8 čís. nař. ze dne 1. června 1914 čís. 118 ř. zák. netřeba před zastavením exekuce dle Šu 39 čís. 8 ex. ř. ani vyslechnouti strany, z čeho plyne, že zákon předpokládá tu případy, již podle spisů jasné a nikoli takové, které by vyžadovaly po případě velmi obšírného vyšetřování. Dle toho jest správným právní názor prvního soudu, při čemž se podotýká, že právní názor rekursního soudu nelze podepřít ani poukazem na zájmy předcházejících věřitelů, neboť tyto jsou dostatečně chráněny předpisy exekučního řádu, shora zmíněnými o odporu pro nedostatek úhrady.

Čís. 3545.

Zábor velkého majetku pozemkového (zákon ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n.).

Se svolením Státního pozemkového úřadu lze vésti na zabraný nemovitý majetek exekuci i vnucenou dražbou.

(Rozh. ze dne 27. února 1924, R I 134/24.)

Návrhu vymáhající věřitelky, by povolena byla dražba nemovitosti, podléhající záboru, soud první stolice vyhověl, rekursní soud zrušil napadené usnesení.

Nejvyšší soud zrušil usnesení rekursního soudu a uložil mu, by znovu rozhodl o rekursu dlužníka do usnesení prvního soudu.

Důvody:

Vymáhající věřitelka navrhla obnovení vnucené dražby usedlosti č. p. 7 v J., pokud se týče opětné povolení vnucené dražby této used-